

هنگامه ها در رفع نقیصه ها

سی وسومین هنگامه

مصاحبه صدای آمریکا با اعلیحضرت

امیرفیض- حقوقدان

پس از مصاحبه کیهان لندن در سال ۱۳۶۴ که در پایان مصاحبه سردبیر کیهان گفت «رضاپهلوی خودش خودش را شاه مینامد» و شرح آن در سی و دومین هنگامه خواندنی است، برای اولین دفعه رادیو صدای آمریکا مصاحبه ای با اعلیحضرت ترتیب داد که موضوع و مراتب آن سی وسومین هنگامه رامپوشاند.

لازم به یاد آوری است که تا قبل از مصاحبه کیهان، کیهان لندن از اعلیحضرت بنام شهریار ایران یاد میکرد و از بعد آن مصاحبه شهریار ایران شد «شاهزاده رضاپهلوی».

هدف از مصاحبه رادیو صدای آمریکا رامیتوان از اظهارات آقای احمد بهارلو درابتدای مصاحبه دریافت داشت. با تفاق آنرا میخوانیم.

(صدای آمریکا تاکنون با اکثریت رهبران سیاسی خارج از ایران و صاحب نظرانی که مایل به ابراز نظریاتشان در رادیو بوده اند به گفتگو نشسته و نقطه نظرهایشان را از زبان خودشان به سمع شمارسازنده اند بی آنکه نظریاتشان لزوما نظر صدای آمریکا در مورد مسائل مطروحه باشد.

در ارائه این تلاش برای آگاه ساختن شما از این نقطه نظرها بخش فارسی صدای آمریکا مصاحبه ای اختصاصی با رضا پهلوی انجام داده که توجه شمارابه بخش نخست مصاحبه رضا پهلوی جلب میکنیم و از او میخواهم که تصویر امروز خود را ترسیم کند)

هدف از ترتیب دادن مصاحبه مزبور فقط تثبیت همان موقعیتی بود که کیهان لندن، پیشگام رواج آن برای شهریار ایران گردید یعنی تبدیل شهریار ایران به «رضا پهلوی».

رادیو صدای آمریکا بایبگری موضعی که کیهان برای اعلیحضرت قائل شده بود به ایرانیان فهماند که کیهان لندن سرخود خط بطلان برتداوم مشروعیت و حقانیت سلطنت رضاپهلوی نکشیده است بلکه آمریکاست که ارائه دهنده این خط است و کیهان لندن به انجام این کار مامور شده است.

رادیو صدای آمریکا در خطاب، حتی از ذکر آقا و شاهزاده هم دریغ داشته و خواسته است در کلاس تحقیر، اعلیحضرت را خطاب قرار دهد این در حالی است که صدای آمریکا، تمامی تکرار میکنم تمامی، مخاطبین خودش را با احترام و ذکر حداقل آقا خطاب میکند، ممکن است کسانی به این مسائل کمتر اهمیت بدهند ولی در فرهنگ و باور ایرانیان مسئله حرمت بسیار بسیار حائز اهمیت است و صدای آمریکا هم خواسته است که این باور را بشکند.

حرمت که ناشی از احترام است متوجه چیزی است که شخص از آن دفاع میکند و شخصیت خود را ملحوظ از آن میداند. بنابراین بی احترامی به شخص، بیشتر متوجه مقام و موقعیت است تا خود شخص.

آقای بهارلو متصدی رادیوی صدای آمریکا با بکاربردن جمله <ازاومیخواهم> جایگاه اعلیحضرت را در حد یک متهم طرف سوال قرار میدهد، زیرا اصطلاح <ازاومیخواهم> عبارتی است که نماینده دادستان در محضر دادگاه با خطاب قرار دادن رئیس دادگاه میگوید: <ازاومیخواهم> که خود را معرفی کند.

عبارت <ازاومیخواهم> سخیف ترین عبارتی است که ممکن است کسی درباره کسی به کاربرد، امر کردن و برتری و تحکم در این عبارت موج است و اگر مصرف کننده، معنای آنرا بداند تردید نیست که هدفش تحقیر و سبک کردن طرف است و اگر هم نداند خوشا بحال صدای آمریکا که باین بی ادبان کار میکند.

یکی از سوالات مطرح شده از اعلیحضرت چنین است

... شما با انتخابی که کرده اید از بسیاری مواهب جوانی چشم پوشی کرده اید چرا؟ انگیزه شما برای این انتخاب چیست؟ آیا تصمیم شما بر اساس اراده شاه فقید است یا خودتان این راه را آگاهانه انتخاب کرده اید؟

پاسخ اعلیحضرت

«من یک ایرانی هستم، یک ایرانی وطن پرست هستم، یک ایرانی ناسیونالیست هستم ..... یک چنین وضعی در ایران هر ایرانی را عاجز میکند و دنبال این راه میرود که بهتر تویی که شده خدمتی به مملکتش بکند .... ولی هر چه باشد من یک وظیفه میراث تاریخی هم دارم.

هر چه باشد اگر تنها کسی که در آن مملکت بوده هست که مسئولیت مشخصی در برابر قانون اساسی دارد آنهم من هستم و وظیفه اصلی من حفظ آن قانون است و سعی در این که با استقرار حاکمیت ملی .....

بنابراین وظیفه خود را در این راه نه تنها بعنوان یک ایرانی بلکه در این موقعیت و با آن مسئولیت تاریخی که بردوش من گذاشته شده نمیتوانم به آن پشت کرده باشم و اصلا مسئله اینکه حالا چه سمتی دارم و جوان هستم و هوسهانی ممکن است داشته باشم و دنبال تفریح و خوشگذرانی خودم باشم اصلا مطرح نیست.

اصلا در چنین موقعیتی آب خوش از گلوی آدم پانین نمیرود اصلا آدم شرم دارد که بتواند سر بلند راه برود در حالیکه میداند وجدانا در راه مملکتش هیچ کاری نکرده است.

هم میهنانم ضمنا بدانند که این فقط من نیستم تبلیغاتی که رژیم سعی کرده در گذشته بکند علیه خانواده من بر علیه خود من ادامه دارد و بر علیه خیلی از هم میهنان من که در واقع سازندگان و گردانندگان مملکت ما بودند. در گذشته سالها شب و روز زحمت کشیده اند تا هم میهنان ما بهتر و در امنیت بیشتر و شکم سیربخواب روند ..... یک چنین مملکتی را ساختند، رژیم تبلیغاتی کرده علیه کارمندان دولت در سابق، علیه وزراء علیه نظامیان، علیه سفرا و غیره گفتند که بردند و خوردند و چاپیدند و همانطور هم راجع ب ما گفتند من بشما شهادت میدهم که شاید غیر از یکی از وزرای سابق ما، هیچکدامشان زندگی مرفهی ندارند و اینها کسانی بودند که مملکت را ساختند.

هم میهنان من در داخل مملکت باید بدانند که بسیاری از این افراد که من از دور و یانزدیک با آنها آشنایی دارم و خیلی کسانی که ممکن است بکلی ناشناس باشند جوانانی هم سن و سال من بخصوص تاجه حدی زحمت میکشند و با آن یک ذره پولی که در میآورند و سهم خود را میگذارند و در این فعالیت شرکت میکنند.

.....

باید برای هم میهنان روشن باشد که ما بیکار ننشسته ایم و به فکرشان هستیم و براندازی چنین حکومتی هم کار ساده ای نیست.

دستاوردی از بیانات اعلیحضرت

همانطور که ملاحظه دارید فرمایشات اعلیحضرت در رابطه با این سوال بود که >انگیزه شما برای چشم پوشی از مواهب جوانی چیست؟ آیا این تصمیم شما بر اساس اراده شاه فقید است یا خودتان این راه را آگاهانه انتخاب کرده اید<

نخستین دستاورد آن است که اعلیحضرت در اتیان سوگند سلطنت و بیانیه قبول سلطنت قصد و اراده کامل داشته اند که در چارچوب قانون اساسی و متمم آن بوظائف قانونی خود عمل کنند و اینکه بعد ها از جمله در مصاحبه با آقای احمد احرار فرمودند >قصدم این نبود .....< محل تامل است.

حاشیه - مقصود از قصد و اراده، قصد در انشاء است که حاصل از بیان و یا تقریر می باشد نه قصد (دورنی) که اگر مخالف با قصد انشاء و تقریر باشد قابل احترام نبوده و مذموم شناخته میشود. (پایان حاشیه)

دوم - برای اولین دفعه و آخرین بار است در طول سی و چند سال که اعلیحضرت بطور صریح از خدمات شخصیت های اداری و سیاسی و نظامی زمان شاهنشاه ایران قدردانی میفرمایند.

سوم - آشکار شد که مردم خاصه جوانان در هزینه مبارزه از همان آغاز قبول سلطنت اعلیحضرت مشارکت داشته اند.

چهارم - استراتژی مبارزه مورد نظر اعلیحضرت مطلقا بر اندازی جمهوری اسلامی بوده است.

پنجم - اعلیحضرت به مسئولیت تاریخی و قانونی که برایشان محول شده آگاه و تسلیم آن بوده اند و اعلام هم فرموده اند که نمیتوانند به آن پشت کنند، و این اعلام برای چندمین بار است که به تکرار آمده است.

پرسی بعدی

چطور میتوانید از این گروها یک صدای مشترک و یک حرکت هم آهنگ بسازید؟

پاسخ اعلیحضرت

«اکثریت هموطنان من در داخل و خارج دنبال مشروطیت هستند ..... همانطور که اشاره کردید من بارها به این مسئله اشاره کرده ام و گفته ام که پادشاه فراتر از گروه های سیاسی قرارداد- پادشاه برای تمام ملت ایران است و این پادشاهی که شما مینبید، پادشاهی است که حتی مخالفین خودش را در آن فرم حکومتی جامی دهد برای اینکه ما بر اساس دموکراسی عمل میکنیم ما معتقد به یک رژیم توتالیتر نیستیم - گروه های اپوزیسیون ملی همه النهایه معتقد به رژیم پادشاهی مشروطه هستند .....

همه میگویند در ایران انقلاب شده من اسمش را میگذارم ضد انقلاب. انقلاب ما در هفتاد و نه سال قبل در سال ۱۹۰۶ انقلاب مشروطیت روی داده اینها ضد انقلاب کرده اند .....

انقلاب، انقلاب میهن پرستان مشروطه خواه بود نه این افراد که اینها آمدند و قدرت را غصب کردند. اینها آمدند و مملکت را های جک کردند باصطلاح.»

دستاوردها

۱- به برداشت و تشخیص درست اعلیحضرت، در سالهای نخست حداقل تا سال ۶۴ که این مصاحبه صورت گرفته اکثریت ایرانیان داخل و خارج از کشور به دنبال سلطنت مشروطه بوده اند یعنی سلطنتی که اعلیحضرت در پاسخش آنرا تشریح کرده اند.

۲- دیدگاه فلسفی و حقوقی اعلیحضرت نسبت به ماهیت شورش ۵۷ متوجه عدم اصالت انقلاب و غاصب بودن جمهوری اسلامی و در نتیجه حقانیت رژیم سلطنت مشروطه است.

سوال دیگر

مدلی که شما برای کشورترسیم میکنید میتواند شبیه به کدام کشور باشد؟

پاسخ اعلیحضرت

«من هیچ ایرادی به قانون اساسی خودمان نمی بینم ..... من نمیتوانم واقعا یک مدل خاصی را مثال بزنم وقتی شما صحبت از سلطنت مشروطه میکنید خوب البته شاید نظیرش را در ممالک اروپایی بشود مثل سوئد و انگلستان و هلند مثال زد ..... ولی بهرحال ما باتوجه به خصوصیات اجتماع خودمان بایستی آن نظام حکومتی را در طول جریان سالها و پیشرفت آینده مملکت داشته ایم به نسبت در آن تغییراتی ایجاد کنیم.

من میخواهم مشخص باشد که هرگز وظیفه من تفسیر قانون اساسی نیست من وظیفه ام حفاظت و حراست از آن قانون است.

خوشبختانه حدود ۷۰ الی ۸۰ سال قبل با انقلاب مشروطیت حکومت ایران تبدیل شد به یک نظام دموکراتیک. حالا یک ضد انقلاب اینها کردند. در آینده برمیگردیم مجددا به آن رژیم دموکراتیک، براساس همان مشروطیت و قانون اساسی و بتداوم تاریخ خودمان ادامه خواهیم داد.

دستاوردها

- ۱- خصوصیات اجتماعی ملت که شامل فرهنگ و منش و سنت های ایرانی است برای اولین مرتبه در رابطه با نوع حکومت مورد توجه اعلیحضرت قرار گرفته است (ایکاش این توجه همچنان پایدار باقی میماند)
- ۲- تنفیذ قانون اساسی مشروطیت و تاکید بر وظیفه شاه در حراست و حفاظت از قانون اساسی برای چندمین بار است که در این مصاحبه بر آن تاکید شده است.
- ۳- مهمترین دستاورد، اعتقاد و خواست اعلیحضرت بازگشت به رژیم پادشاهی مشروطه بر طبق قانون اساسی مشروطه است. زیبایی و منطق موجود در کلام اعلیحضرت ابراز علاقمندی به تداوم و ادامه سنت تاریخی سلطنت میباشد.

سوال بعدی

از چه موقعی این طور تفسیر میشود که پادشاه باید نقش فعال سیاسی نداشته باشد...؟

پاسخ اعلیحضرت

«البته بحثهایی را پیش میکشند که طبق قانون اساسی آیا پادشاه بایستی در کار و امور دخالت داشته باشد یا خیر، این بحث را اینطور مطرح میکنم مگر من ایرانی نیستم مگر کاریکه من میتوانم بکنم مگر فرضا نخست وزیر میتواند بکند هر کسی کاری را که میتواند برای کشور میکند اگر ما برسیم به آن نظام مطلوب، خوب طبق آن نظام عمل میکنم.

قانون اساسی هدف ماست، استقرار حاکمیت ملی هدف ماست، ولی وسیله براندازی، خود قانون اساسی نمیتواند باشد. هدف ما رسیدن به آن قانون هست البته سعی میکنیم تا آنجاکه ممکن است بیشترین شباهت و بیشترین ابتکار را بخرج بدهیم که نزدیک باشد بهمان اصولی که به فرم قانونی شبیه است. ولی بدون شک هر کس منطقی فکر کند انتظار ندارد از شخص پادشاه که عینا طبق قانون اساسی انگار امروز در تهران نشسته ایم عمل کنیم، ما اکنون نه دولت داریم نه مملکت داریم، نه ارتش داریم، پس چی داریم یعنی از دید ما البته،

من معتقدم چه حالا و چه در آینده ولی نقشی که امروز میتوانم بازی بکنم نادیده نبایست گرفت و این را مردم ایران میدانند و من جواب پاسخشان را میدهم این بحثها در خارج از مملکت است اصلا مردم داخل مملکت به این حرفها

اهمیت نمیدهند آنها میخواهند به بیند کی میاید ونجاتشان میدهد من دارم به آنها میگویم من هستم شما اگر بگویند مشروطیت میخواهید، شماروزی که آن حرکت رانشان دادید که همه به کمک هم انجام خواهیم داد من درمیان شماخواهم بود .....»

دستاوردها

۱- تعهد اعلیحضرت به مردم که ماموریت نجات ایران راعهده دارهستند مشروط شده به دوشرط. یکی اینکه مردم بگویند مشروطه میخواهند و دیگری اینکه حرکتی از خود نشان بدهند.

شرط اولشان منتفی است زیرا درهمین مصاحبه تانید میفرمایند که اکثریت ایرانیان داخل وخارج مشروطه خواه و بازگشت به سلطنت مشروطه راخواستارند، وشرط دوم راهم نمیتوان انکار کرد که تاریخ مبارزات برون مرزی و حتی دنیا شاهد تقلها و تحركات مردم ایران بوده اند.

۲- تاکید اعلیحضرت بر احترام ورعایت قانون اساسی درحدی که اکنون اجرای آن ممکن است، درعین اینکه منطقی و با اصل <توازن امکان وتعهد> همخوانی دارد پاسخ <سلطنت بالقوه وبالفعل> که اعلیحضرت آنرا منطبق با موقعیت خودشان درگذشته اعلام فرموده اند هم هست. یعنی اعلیحضرت که خودشان راپادشاه بالقوه میدانند نه بالفعل (مصاحبه کیهان - احمد احراربا اعلیحضرت سال ۲۰۰۰) بالفعل بودن، جامع بر کلیه اصول قانون اساسی و متمم آن نیست بلکه متوجه اصولی است که دروضع حاضرتمام ویاقسمتی از آن اصول قابل اجراست لذا: بنابر مراتبی که اعلیحضرت دراین مصاحبه اعلام داشته اند موقعیت حقوقی پادشاهی ایشان هم بالقوه است وهم بالفعل.

سوال دیگر

سوال دیگری که شایسته نقد است مربوط به سیاست خارجی ایران است که اعلیحضرت توضیحاتی میفرمایند که ماحصل آن بشرح زیر خلاصه میشود.

۱- میتوانم بگویم که ایرانی بدی از آمریکا ندیده - من معتقد به این نیستم که فلان دولت خارجی باعث شده که فلان وضع درکشور ایجاد شود، من معتقد به حرفها نیستم - اگر بلانی بسرما آمده معذرت میخواهم بی عرضگی خومان بوده است - تقصیر خودمان است که به اصطلاح نوکرانین وآن میشویم - منکه نمیتوانم بیک مملکت خارجی ایراد بگیرم که چرا دنبال منافعت هستی، اگر مردی، اگر عرضه داری، اگر سرت میشود، بایست واز منافع خودت دفاع کن.

توضیح - انتظارات اعلیحضرت بامنشورسازمان ملل متحد منافات دارد وهمچنین نادیده گرفتن مداخلات آمریکا و دیگر کشورهای خارجی درایران شاهنشاهی وتدارک وبرنامه ریزی شورش ۵۷ ودر نهایت ویرانی ایران که مورد تانید اعلیحضرت درهمین مصاحبه صدای آمریکا هم قرار گرفته قلب واقعیت وسبب رنجش ایران بلا دیده است.

دریافت این هنگامه

مصاحبه رادیو صدای آمریکا نشان میدهد با آنکه مصاحبه کننده اعلیحضرت را حتی از حد شخصیتی یک شهروند عادی هم کمتر میدانسته معهذرا اعلیحضرت قویا درموقعیت پادشاه ایران، بیان مطلب فرموده اند ومقاومت ایشان در حفظ موضع حقوقی که قانون اساسی ومتمم وسوگند نهم آبان درتعهد ایشان قرارداده است کاملا عیان است.

مشروح مصاحبه مزبور وتجزیه وتحلیل آن درسه شماره سنگر ۲۸۵ و ۲۸۶ و ۲۸۷ فروردین سال ۱۳۶۵ درج میباشد

به امید ادامه هنگامه ها

